

MUTASAVVIF, BESTEKÂR BİR ŞAİR: ZÂKİRÎ HASAN EFENDİ VE YAYIMLANMAMIŞ ŞİİRLERİ*

*Süleyman EROĞLU***

ÖZET

Mutasavvif, bestekâr ve şair kimliği ile 17. yüzyıl ilim ve sanat hayatında adından söz ettirmiş şahsiyetlerden biri de Zâkirî Hasan Efendi'dir. Hakkında kaynaklarda pek fazla bilgi bulunmayan Zâkirî, Halvetiye tarikatına intisabıyla tasavvuf muhitine dâhil olmuştur. Uzun yıllar Nûreddin-zâde Dergahı'nda zakirbaşılık görevini yürütmüş olan Zâkirî, ardından Kazancılar Camisi hatipliğine getirilmiştir. Zâkirî, bu görevleri ifasının yanısıra besteleri dolayısıyla da musiki çevrelerinde tanınmıştır. Bilhassa dinî Türk musikisinin cami musikisi formlarında bestelediği eserleriyle haklı bir şöret bulmuş olan Zâkirî'nin yazık ki, az sayıda bestesi günümüze ulaşabilmiştir.

Zâkirî'nin bestekârlığı yanında dinî-tasavvufi edebiyat geleneğine bağlı şiirler kaleme aldığı da bilinmektedir. Şair, şiirlerinde mutasavvif kişiliğine nispetle Zâkirî mahlasını kullanmıştır. Zâkirî'nin hece ve aruz vezniyle sanat kaygısından uzak kaleme aldığı şiirlerinde sade ve anlaşılır bir dil kullanımı göze çarpmaktadır. Pek çok mutasavvif şair gibi o da tasavvufi düşüncelerini şiirleriyle ortaya koymuş, bu yolla halkı irşada çalışmıştır. Yaşadığı dönemde ve sonrasında müstakil bir eser altında toplanmamış olan Zâkirî'nin şiirlerine kimi yazma mecmua ve cönklerde rastlamak mümkündür. Şairin 4 şiiri Vasfi Mahir Kocatürk tarafından yayımlanmıştır.

Zâkirî'nin şiirlerinin yer aldığı mecmualardan biri de Bursa İnebey Yazma Eser Kütüphanesi Ulucami 2708 numarada *Mecmû'a-i Eş'âr* adıyla kayıtlı bulunmaktadır. Bu makalede; Zâkirî hakkında ortaya konmuş bilgilerin yanısıra *Mecmû'a-i Eş'âr*'ın tanıtımı yapılmış, mecmuada tespit ettiğimiz Zâkirî'ye ait şiirler ile şairin Vasfi Mahir Kocatürk tarafından daha önce yayımlanmış ve söz konusu mecmuada bulunmayan bir şiirine yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tasavvuf, Musiki, Tekke şiiri, Zâkirî, Mecmû'a-i Eş'âr.

*Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Yrd. Doç. Dr. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Türkçe Eğitimi Bölümü, El-mek: seroglu43@hotmail.com

A POET WHO IS ALSO A SUFI AND A COMPOSER: ZÂKİRÎ HASAN EFENDİ AND HIS UNPUBLISHED POEMS

ABSTRACT

Zâkirî Hasan Efendi was one of the famous figures who made his mark as a Sufi, composer and poet in the field of science and art in the 17th century. Although there is limited information about him in the sources, Zâkirî is known to have joined the Sufi community with his commitment to a religious sect called *Halvetiye*. Being in charge as a head religious songster in the Nûreddin-zâde Dervish Lodge for many years, he was appointed as a preacher to Kazancılar Mosque. Besides fulfilling these duties, Zâkirî became known for his compositions by the musical society. He gained recognition for the compositions he made in the form of mosque music which was a kind of religious Turkish music, but unfortunately only a few of his compositions have reached the present day.

Besides being a famous composer, Zâkirî is also known to have written poems in line with the tradition of religious-mystic literature. Because of his Sufi personality, the poet used the nickname Zâkirî for his poems. He adopted a notably simple and clear language in his poems instead of being preoccupied with artistic purposes in the form of syllabic meter and aruz wezni. Like many other Sufi poets, he expressed his Sufi thoughts with his poems and hence tried to show the public the true way. His poems were not compiled in a separate work either in his period or later on, but it is possible to come across Zâkirî's poems in some written journals and junks. His 4 poems were published by Vasfi Mahir Kocatürk.

One of these journals including the poems of Zâkirî is kept as *Mecmû'a-i Eş'âr* numbered 2708 in Bursa İnebey Manuscript Librarian Ulucami. In this article, the above mentioned *Mecmû'a-i Eş'âr* is introduced and some information about Zâkirî is presented as well. The article also includes some of the poems of Zâkirî we found out in the journal and a poem previously published by Vasfi Mahir Kocatürk which was not included into the journal.

Key Words: Sufi, Music, Tekke poem, Zâkirî, *Mecmû'a-i Eş'âr*.

Zâkirî Hasan Efendi, 16. yüzyılın sonları ile 17. yüzyılın ilk yarısında yaşamış mutasavvıf ve aynı zamanda da bestekâr bir şairdir. Şiirlerinde kullandığı Zâkirî mahlasıyla tanınan şair, Foça'da doğmuştur. Doğum tarihine ilişkin kaynaklarda bilgi bulunmayan Zâkirî, küçük yaşta ailesiyle İstanbul'a gelmiş ve Halvetî şeyhi Nûreddin-zâde (908/1502-981/1573)'ye intisap ederek tasavvuf yoluna girmiştir.¹ Şeyhinin hizmetinde sülûkunu tamamlayan Zâkirî, ardından tekkenin

¹ Zâkirî, bir şiirinde Halvetî erkanına mensubiyetini şöyle dile getirmiştir:

*Dost gülzârnuñ gülleri
Halvetîler dirler bize
Gülşen-i cân bülbülleri
Halvetîler dirler bize
...
Geyerler şâl u pâlâsı*

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/12 Fall 2014*

zakirbaşılığına getirilmiştir. Nev'î-zâde Atâyî, *Şakâyyık Zeyli* 'nde; zakirbaşının bulunmadığı bir zikir meclisinde bu vazifenin şeyh efendi tarafından Zakirî'ye verildiğini, zikri başarılı bir şekilde idare etmesi üzerine daha sonra da bu hizmete devam ettiğini ve zamanla bu sahada üstat olduğunu söylemektedir (Atâyî 1989: II/677; Özcan 1996: 16/319).

Nüreddin-zâde Dergahı'nda uzun yıllar zakirbaşılık görevini yürüten Zakirî, Sultan I. Mustafa döneminde Kazancılar Camisi'nin hatipliğine getirilmiştir. (Evliya Çelebi, 1996: 159) Bu görevi ifası sırasında 1032/1623 yılında vefat eden şair, (Özcan 1997: 16/319)² aynı zamanda caminin banisi olan Molla Hayrettin Efendi'nin yanına defnedilmiştir (Evliya Çelebi 1996: 159).

Osmanlı toplumunda dinî hayatın teşekkül ettiği önemli bir merkez olmakla birlikte aynı zamanda önemli bir eğitim kurumu olan tekkeler, pek çok sanatkârın yetişmesinde de büyük pay sahibidir. Tasavvufta musikiye atfedilen önem, Türk musikisinin gelişiminde devamlı ve etkin bir rol oynamıştır.³ Tekke muhitinde manevi eğitimini tamamlayan Zâkirî de pek çok mutasavvıf sanatkâr gibi musiki ilmi ve edebiyat sahalarında kendini yetiştirme imkanı bulmuştur.

Nev'î-zâde Atâyî, "*Mevlânâ-yı mezkûr Zâkirî mahlası ile meşhur fenn-i mûsikîde yegâne ve üslûb-ı zikirde müfred-i zamâne idi.*" (Atâyî 1989: II/677) sözleriyle övdüğü Zâkirî'nin yaşadığı dönemde özellikle musiki ve zikirde üstat bir şahsiyet oluşuna vurgu yapmaktadır. 17. yüzyıl şairlerinden Dâ'î (öl. 1070/1659)⁴ de:

*Hem üstâdum efendüm Zâkir idi
Kamu fende nazîri nâdir idi*

...
*Nazîri yok disem 'Urb u 'Acem'de
Sözüm râstdur hilâfım yok bu demde*

*Hevâ zir-i yedindeydi müretteb
Ki gerdâniyye ile büselik hep*

*Terâvîh içre tesbîhât anuñdur
Minâre üzre temcîdât anuñdur*

*Semâ' içre ilâhiyyât anuñdur
Uşûlde cümle te'lifât anuñdur*

*Olupdı zât-ı pâki pür-ma'ârif
Anuñ her bir kelâmı pür-lefâ'if* (Dâ'î, 1261: 9)

beyitleriyle üstadı olarak gördüğü Zâkirî'nin musiki ve şiirdeki sanatkâr yönüne övgülerde bulunmaktadır.

Zâkirî, dinî Türk musikisinin özellikle ilahi, temcid, tesbih, tevşih gibi cami musikisi formlarında bestelediği eserleri ile şöhret bulmuştur. (Öztuna 1969: I/254) Na't-ı Peygamberî,

*Silerler gönülden pası
Zâkirî'dür eñ ednâsı
Halvetiler dirler bize*

² Zâkirî'nin vefat tarihini Atâyî, Kâtib Çelebi ve diğer kaynaklar 1032/1623 Müstakimzâde ise 1030/1621 olarak kaydeder (Özcan, 1997: 16/319).

³ Osmanlı Devleti'nin medreselerle birlikte önemli bir diğer resmî eğitim kurumu olan Enderûn Mektebi de Türk musikisinin gelişiminde oldukça etkili olmuştur. Enderûn bünyesinde pek çok musiki hocası görev almış, önemli icracı ve bestekârlar yetişmiştir. Konuya ilişkin ayrıntılı bilgi için bkz. (Karataş, 2014).

⁴ Mehmed b. Receb Dâ'î hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. (Ergun,(t.sz.): III/1123-1125).

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/ 12 Fall 2014*

Dilkeşhâveran Sabah Salâtı, Hüseyinî Cenaze Salâtı, Bayâtî Cuma ve Bayram Salâtı, Irak Temcîd ve Münâcât, Nühüft İmam Hüseyin Mersiyesi Zâkirî'nin günümüze ulaşan eserleridir. (Kaçar 2013: 240). Zâkirî; bu eserleri yanında tespit edebildiğimiz kadarıyla Abdülahad Nûri'nin *'İşkunla cihân beste'* mısrasıyla başlayan ilahisini Râst makamında, *'Atâya lâyık olmak kul ne mümkün'* mısrasıyla başlayan ilahisini Acem Aşîrân makamında (Ergun 1943: I/59; Akkaya 2003: 158; Önen 2004: 53), Seyyid Nesîmî'nin *Durman yanalum âteş-i 'aşka şu'le virelüm âteş-i 'aşka* mısrasıyla başlayan manzumesini de Hüseyinî makamında (Tokdemir 2006: 143) bestelemiştir.

Şairliği mutasavvıf ve bestekâr kimliğinin gölgesinde kalmış olsa da tarihî kaynaklar Zâkirî'nin adını 17. yüzyılın ilk yarısında yetişen Aziz Mahmûd Hüdâyî, Ümmî Sinân Abdülahad Nûri, Muhyî, Lâmekânî Hüseyin, Abdülmecid Sivâsî, Oğlanlar Şeyhi İbrahim Efendi, Sun'ullâh Gaybî, Zâkirzâde Bî-çâre Abdullah gibi mutasavvıf şairlerle birlikte anmaktadır.

Tekke şiirinin farklı formlarında aruz ve hece vezniyle kaleme aldığı manzumeleriyle de tanınan Zâkirî'nin söz konusu ettiğimiz şiirlerinin çoğunluğu ilahi türünde nazmedilmiş dinî-tasavvufi manzumelerdir. Şiirlerinde mensubu olduğu tekke muhitinin ortak duyuş ve düşünüşüne bağlı olarak genellikle dinî, tasavvufi ve ahlaki konuları işlemiş olan Zâkirî; birçok mutasavvıf şair gibi şiirlerini irşad vasıtası olarak da kullanmış, yeri geldikçe öğütler vermiştir. Sanat kaygısı taşımadan ilahi bir heyecanla söylediği şiirlerinde anlaşılır ve akıcı bir dil hâkimdir. Kelime kadrosunda yer yer Arapça, Farsça kelimeler ile terkipli yapılara rastlansa da Zâkirî'nin şiirleri genellikle kolay anlaşılır, sade bir dile ve samimi bir ifadeye sahiptir. Didaktik içerikli dizelerinde de yer yer samimi ifadeyle birleşen lirik bir söylem kendini hissettirmektedir.

Zâkirî, şair kimliği ile 17. yüzyıl ve öncesine hâkim olan dinî-tasavvufi şiir anlayışı ve zevkinin dışına pek çıkmamıştır. Bu itibarla, şiirlerinde ortaya koyduğu edebî kişiliğiyle şöhreti devrinin sınırları içerisinde kalmış bir şairdir.

Mutasavvıf ve sanatkâr şahsiyetinde musikinin ayrı bir yeri olan Zâkirî, şiirlerini çoğunlukla bestelenmeye uygun biçimde kaleme almıştır. Bundan hareketle, çalışmamızda yer verdiğimiz manzumelerinin 14'ü nakaratlı olarak nazmedilmiş ve 18'i bestelenmiş durumdadır. Zâkirî'nin şiirlerinin 2'si Nevâ, 2'si Segâh, 2'si Sünbüle makamlarında; birer şiiri de Acem, Aşîrân, Acem Aşîrân, Evc Irâk, Hüseyinî, Irâk, Mâhûr, Pençgâh, Râst (Pençgâh), Sabâ, Uşşâk ve Uzzâl makamlarında bestelenmiştir.

Zâkirî'nin çalışmamızla yayıma hazırladığımız yayımlanmamış şiirleri, Bursa İnebey Yazma Eserler Kütüphanesi Ulucami 2708 numarada *Mecmû'a-i Eş'âr* adıyla kayıtlı güfte mecmuası içerisinde yer almaktadır. Miklepli, sırtı meşin kaplı, mukavva bir cilt içerisinde bulunan ve 202 x 138 mm. ölçülerine sahip olan nüsha; harekesiz nesih hatla, her yaprağı ortalama 15 satır olarak kaleme alınmış ve toplam 159 yaprak (80 varak) tutarındadır. Varak numarası yerine yapraklar hâlinde numaralandırılmış olan nüshada manzumelerin başında yer alan makam adları ve şairlerin mahlasları kırmızı yazılmıştır. Nüshanın 53 ile 54. yaprakları ve muhtemelen son kısmı da eksiktir. Kim tarafından tertip edildiği bilinmeyen *Mecmû'a*'da müstensih adı ve istinsah tarihine ilişkin herhangi bir kayıt da yoktur. Ancak, *Mecmû'a*'da yer alan şairlere nazaran eserin 18. yüzyıldan sonra tertip edildiğini söyleyebilmek mümkündür. *Mecmû'a*'da kaydedilen güftelerin bestekarları belirtilmediği gibi eserlerin formları ve usûlleri hakkında da bilgi verilmemiştir. *Mecmû'a*, tertip edildiği dönemin dinî musiki ve şiir zevkini yansıtmaları bakımından kayda değer bir eserdir.

⁵ Bu eser, TRT Türk Sanat Musikisi Arşivi 14028 numarada kayıtlıdır. Bkz. http://www.trtnotaarsivi.com/tsm_arama.php [E.T. 29.04.2014]

Muhtevasında 55 farklı şaire ait toplam 280 şiir yer alan *Mecmû'a*'da bir şiirin şairi tespit edilememiştir. Zâkirî ile birlikte *Mecmû'a*'da şiirleri yer alan diğer şairler ve şiir sayıları sırasıyla şöyledir:

Abdülhad Nûrî (42), Aziz Mahmud Hüdâyî (24), Eşrefoğlu Rûmî (27), Yunus Emre (19), Zâkirî (18), Muhyiddîn Rûmî Karahisârî (22), Şeyh Üftâde (19), Gafûrî Mahmûd Efendi (11), Bolbolcî-zâde (Bülbülcü-zâde?) Şeyh Fethî Efendi (7), Rûşenî (2), Gülşenî (1), Hayâlî (1), Feyzî (1), Seyyid Muhammed Halvetî (1), Visâlî (1), Cemâlî Halvetî (1), Hakîkî (1), Şeyh Vefâ (1), Livâ'î (1), Rahîmî (1), ? (1), Abdürrahîm (1), Ümmî Sinan (Sinânî?) (3), Eroğlu Nûrî (1), Sıdkî (1), Sülûkî (1), Ahmedî (3), Murâd(î) (1), Hulvî (1), Adlî (4), İştîbî (4), Azîzî (3), Şemsî (4), Kemâl Ümmî (1), Es'ad (3), Sa'dî (1), Recâyî (3), Sebzî (4), Niyâzî Mısrî (20), Mahzûn (1), Abd-i Bî-çâre (1), Hilmî (1), Ömrî (1), Ra'ûfî (1), Nazmî (2), Selîmî (1), Mustafâ (1), Hasan (1), Matlabî (1), Nûrî ? (1), Fenâyî (2), Câhidî (1), Bursevî (1), Nâ'ilî (1), Hamdî (1), Âşık Yunus (1).

Mecmû'a'daki bestelenmiş şiirlerin makamları ve makamların kullanım sayıları da şu şekildedir:

Acem (16), Acem Aşîrân (8), Arazbâr (2), Aşîrân (6), Bayâtî (4), Bestenigâr (3), Bûselik (8), Çârgâh (4), Dügâh (3), Dügâh Hüseyinî (1), Evc (1), Evc Irâk (25), Hicâz (3), Hisâr (1), Hüseyinî (46), Hüseyinî Aşîrân (5), Irâk (15), Kûçek (1), Mâhûr (13), Muhayyer (1), Muhayyer Hüseyinî (1), Nevâ (24), Nevâ-yı Sünbûle (1), Nevâ-yı Uşşâk (2), Nevrûz-ı Arab (1), Nevrûz-ı Acem (1), Nikrîz (1), Nişâbûr (1), Pençgâh (7), Râst (5), Rehâvî (4), Sabâ (10), Segâh (18), Sultânî-irâk (1), Sünbûle (16), Şehnâz Hüseyinî (1), Uşşâk (14), Uzzâl (8), Zîrefkend (1)

Zâkirî'nin tespit ettiğimiz şiirlerinden üçü ve incelediğimiz *Mecmû'a*'da yer almayan şiirlerinden biri Vasfî Mahir Kocatürk tarafından daha önce yayımlanmıştır. (Kocatürk, 1968: 273-277)⁶ Vasfî Mahir Kocatürk'ün neşrinde yer alan ancak, söz konusu *Mecmû'a*'da kaydedilmeyen şiir de çalışmamızın sonuna ilave edilerek Zâkirî'nin şu an için mevcut şiirleri bir araya getirilmiştir. Zâkirî'nin Vasfî Mahir Kocatürk tarafından -hangi nüshaya dayandığı belirtilmeden- yayımlanan şiirleri ile söz konusu ettiğimiz *Mecmû'a*'da yer alan şiirleri arasındaki nüsha farklılıkları şairin bunların dışında çeşitli mecmua ve cönklerde başka şiirlerinin bulunması ihtimalini kuvvetlendirmektedir.

Mecmualar, isimleri ve şiirleri unutulmuş, kimi nedenlerle edebiyat tarihindeki yerini alamamış şairler için birinci dereceden kaynaktır (Aydemir, 2007: 135). Mecmuaların, oluşturulduğu dönemin estetik beğeni ve sanatsal kaygısını yansıtmamasının yanında, müstakil bir eseri bulunmayan ancak geleneğe var olan çokça edibi ve sanatkârı oluşturdukları sanatsal değerlerle birlikte ötelere taşınması gibi önemli bir görevi de vardır (Aykanat, 2013: 157). Edebî mirasımızın hâlâ mühim bir kısmının saklı olduğunu düşündüğümüz yazma mecmualar (mecmû'a-i eş'ar ve mecmû'atü'r-resâiller) ve cönkler tarandıkça Zâkirî'nin başka şiirlerine de ulaşılabilecektir. Bu itibarla, Zâkirî'nin edebiyat tarihimizdeki yerinin tam anlamıyla belirlenebilmesi için mecmua ve cönklerdeki şiirlerinin toplanıp edebî şahsiyeti üzerinde müstakil çalışmaların yapılmasının gereği ortadadır. Şüphesiz böylesi bir çalışma makale sınırlarını aşan kapsamlı bir çalışmayı gerektirmektedir.

⁶ Zâkirî'nin Vasfî Mahir Kocatürk tarafından daha önce yayımlanan şiirleri, çalışmamızdaki 3, 4, 12 ve 19 numaralı şiirlerdir. Bu şiirler için ayrıca bkz. (*Büyük Türk Klâsikleri*, 1987: 5/18-20).

65. EZ-MAKĀLĀT-İ RE'İS-İ ZĀKİRĀN HATĪB EFENDİ E'Ş-ŞEHİR BE-ZĀKİRĪ
RAHMETU'L-LĀHĪ 'ALEYH

1. Māhūr

Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Dertliyem dermān elinden gözlerüm kıan iniler
Yanmışam hasret odına oda yanan iniler

Ağla hey gözlerüm ağla 'aql olan gülmediler
Dökerem hasret yaşını seyl oluban iniler

Her seher kameri çağruban n'idem ey dost diyü
İnisinden tağ bağçe bağ bağbān iniler

Ġurbete düşdüüm diyü ni dem-be-dem feryād ider
Körpe kıuzı yavı kılan zār [u] giryān iniler

Bu yalancı fāni dünyā Hāq'dan ayırdı beni
Kimi çağrur dost diyü kimi pinhān iniler

Nefs-ile şeytān elinden kıurtulan cān bahtlı
Bī-vefā dünyā elinden niçe merdān iniler

Cānuma kār itdi fūrkat Zākiri yandı yürek
Āhumuñ mevcı eydür deryā-yı 'ummān iniler

2. Segāh

Fâ'ilâtün Fâ'ilün

Ey kerem ıssı Hūdā
Bize olup reh-nümā
Şoñ demi sen zikrūñi
Kılma dilümden cüdā

Eyle kerem yā Ġanī
Dāyim arayım seni
Ölmedin eyle beni
Dostlaruñā āşinā

Her kaçan idem sefer
Virmesün İblis keder
Şol dem olam muhtażar
Senden umaram Hūdā

Ol seni sevenlere
Kadrūñi bilenlere

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/12 Fall 2014

‘Aşıkun olanlara
Ben de cânım da fedâ

Zâkirî tül-i emel
Tırma irişdi ecel
Ne kılasın bî-‘amel
Dirler ise *kum biyâ*⁷

66. 3. ‘Acem ‘Aşîrân

11’li hece vezni

Gönlümi İlahî senden ayırma
‘Aşıkun a sulţânım benden ayırma
Mâsivâ hubbımı çıkar gönlümden
Her ne saña yarar andan ayırma

Ehl-i hâl-ile bizi hâldaş eyle
Zâkir kullarun-ıla koldaş eyle
Âhîr demde imânı yoldaş eyle
Yâ Rab[bi] sen anı benden ayırma

‘İşk-la idelüm semâ‘ u cevelân
Sîneler çâk idüp olalum hayrân
‘Âkıbet kimseye qalmaz bu devrân
Hele şimdi bu devrândan ayırma

Dostlaruna va‘de kıldun vişâlün
‘Aşıklarun añlar işbu hayâlün
Luţf eyle cennetde göster cemâlün
Yâ Rab bizi ol ihsândan ayırma

Zâkirî’nün gâyet çokdur günâhı
Zikrün haqqı ‘afv it anı İlahî
Ey kamu ‘âlemlerün pâdişâhı
Dilüm zikr-ile Qur’an’dan ayırma⁸

4. Şabâ

8+8=16’li hece vezni

Çapuña isteyü geldüm luţfuñı ey Hudâ senden
Raḥmetün ḥânını umar bay yoḥsul gedâ senden
Sen şefî‘ eyle dilesün şuçumuz Muştafâ senden
‘Alemler yaradan Allâh ḥatâ benden ‘atâ senden

⁷ Kalk, gel!

⁸ Manzumenin sonuna mükerrer olarak:
Gönlümi İlahî senden ayırma
‘Aşıkun a sulţânım cânandan ayırma
dizeleri kaydedilmiştir.

67. Ben baña itdügüm işi kimseler kılmadı baña
Nefs-ile şeytāna uyup bir ‘amel kılmadum saña
Luṭfuñ irmezse ḥālūme ehl-i maḥşer kala taña
‘Ālemi yaradan Allāh ḥaṭā benden‘aṭā senden

Ḳalb ağarmağa çāre yok hep ağardı cümle ḳaram
Her ḳaçan şuçum añaram ‘aḳlumı yavı ḳıllaram
Bunca cürm [ü] ‘ıṣyān-ıla ḥazretüñe nice varam
‘Ālemi yaradan Allāh ḥaṭā benden‘aṭā senden

“*Yevme tüblā*”⁹ dan ḳorḳaram gizlü sırlarum açıla
Ol günde nār-ı cehennem ‘āşiler üzre şaçıla
Ḳanḳı bölükde bulunam mü‘min [ü] ‘āşī seçile
‘Ālemi yaradan Allāh ḥaṭā benden‘aṭā senden

‘İzzetüñ ḥaḳḳı ey Ma‘būd çün ola “*yevmü’t-teḡābün*”¹⁰
Zākirī ‘āşī ḳuluñdur eyleme ol günde maḡbün
Raḥmetüñ deryāsına şal cümlemüz ey ferd-i bī-çün
‘Ālemi yaradan Allāh ḥaṭā benden‘aṭā senden

5. Sünbüle

Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilâtün Fâ’ilün

Yâ İlāhī saña ma‘lüm ḥayr u şer a‘mālenā
Ḳıl muvāfiḳ emrūñe ef‘ālenā aḳvālenā
Vir hidāyet “*tüb ‘aleynā*”¹¹ irmeden ācālenā
Yâ Muḥavvil eyle taḥvīl ḥüsn-i ḥāle ḥālenā
Rabbena’ḥtim ‘umrenā bi’l-ḥayri ve’rtihālenā¹²

Bizde yokdur bir ‘amel kim lāyık ola zātuña
Çaḡırurlar eli boş bir gün bizi ḥazretüñe
Yâ İlāhī yüz ḳarasıyla iletme ḳatuña
Yâ Muḥavvil eyle taḥvīl ḥüsn-i ḥāle ḥālenā
Rabbena’ḥtim ‘umrenā bi’l-ḥayri ve’rtihālenā

68. ‘İzzetüñ ḥaḳḳı-çün ey Ḥaḳ nefis elinden ḳıl ḥalāş
Raḥmetüñ deryāsın ‘āşiler içün ḳıldıñ menāş
Rüz-ı maḥşer ‘adl idüp cürmümüze ḳılma ḳışāş
Yâ Muḥavvil eyle taḥvīl ḥüsn-i ḥāle ḥālenā
Rabbena’ḥtim ‘umrenā bi’l-ḥayri ve’rtihālenā

Nefs-i emmāre ḳatuñda ḳıldı bizi şerm-sār
Ḳanḳı derdüm ağlayayum bed-fi‘ālüm şad-hezār
Şol zamān-kim emrūñ-ile ire vaḳt-i ihtizār

⁹ *يَوْمَ تُبْلَى السَّرَائِرُ* “Bütün sırların yoklanacağı günü hatırla!” Tarık suresi 9. ayetten kısmî iktibastır.

¹⁰ *يَوْمَ يَجْمَعُكُمْ لِيَوْمِ الْجَمْعِ ذَلِكَ يَوْمُ التَّغَابُنِ* “Toplanma vakti için Allah’ın sizi toplayacağı günü düşün.” Tegabun suresi 9. ayetten kısmî iktibastır.

¹¹ *لَكَ وَأَرْنَا مَنَاسِكَنَا وَتُبَّ عَلَيْنَا* “Bize ibadet yerlerini ve ilkelerini göster.” Bakara suresi 128. ayetten kısmî iktibastır.

¹² Rabbimiz, ömrümüzü hayırla sona erdir ve ölümümüzü de hayırlı kıl.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/12 Fall 2014

Yâ Muḥavvil eyle taḥvîl ḥüsn-i ḥâle ḥâlenâ
Rabbena'ḥtim 'umrenâ bi'l-ḥayri ve'rtiḥâlenâ

Ḥayli demdür zikrünü zikr itdi gerçi **Zâkirî**
Kılmadı iḥlâş-ıla kaldı eli yüzi kiri
Niçe yüz biñ 'âşî kullaruñ var ol-daḥı biri
Yâ Muḥavvil eyle taḥvîl ḥüsn-i ḥâle ḥâlenâ
Rabbena'ḥtim 'umrenâ bi'l-ḥayri ve'rtiḥâlenâ

6. Râst (Pençgâh)

Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün Müstef'ilün

Fazluñ-ıla yâ Rabbenâ kaldır kuvâmızdan kesel
Ḥıfz eyle şeytân virmesün soñ demde imâna ḥalel
Ḥâlüm n'ola yâ Rabbenâ dirlerse bir gün irtiḥal
Şürîde-ḥâl itdi beni ḳurb-ı ecel sū-i 'amel

'Ömr-i 'azîzi n'ideyüm yoḳ yirlere kıldum hebâ
Yoldan beni alıḳodı nefis ü hevâ şit-i şadâ
Âḥir nefesde zikrünü eyleme dilümden cüdâ
Şürîde-ḥâl itdi beni ḳurb-ı ecel sū-i 'amel

69. İḳâz-ı ḳalbe çâre yoḳ geçdi günüm 'ışyân-ıla
Biñde bir işüm bitmedi gibi noḳşân-ıla
Cümle 'ibâduñla Ḥudâ gönder bizi imân-ıla
Şürîde-ḥâl itdi beni ḳurb-ı ecel sū-i 'amel

Kendüme kendüm zılm idüp İblîs'ün oldum hem-rehi¹³
Âb-ı luḫfuñ ile ağart yâ Rab bu rû-yı siyehi¹⁴
Dergâhuña nice varam yüzüm ḳara elüm tehî
Şürîde-ḥâl itdi beni ḳurb-ı ecel sū-i 'amel

'Ömrün çoḳı ey **Zâkirî** zikr-i Ḥaḳḳ-ıla geçdi hep
Maḳbül-i Ḥaḳḳ olmazsa dirler mi ola ey bî-edeb
Yâ Rabb 'avnüñ umaram ḡufrânuma eyle sebeb
Şürîde-ḥâl itdi beni ḳurb-ı ecel sū-i 'amel

7. 'Aşîrân

6+5=11'li hece vezni

Dil ḡaflet-i meyden olmadı ayıḳ
Bir 'amel işleyem Allâh'a lâyıḳ
Seferüm var mî'âd için yoḳ azıḳ
Ḥayfâ geçen 'ömre yazıḳlar yazıḳ

¹³ Kendüme kendüm: metinde "Kendü kendüme"

¹⁴ Vezin kusurlu.

Telef itdüm bunca ay-ıla günü
Bulup bir şeyhi bilmedüm ben bunı
Hebāya çürütdüm bu cān u teni
Hayfā geçen ‘ömre yazıklar yazık

Hasret-ile uram başuma taşlar
Zāyi‘ itdüm bunca yaz-ıla kışlar
Hevā-y-ıla itdüm çok fesād işler
Hayfā geçen ‘ömre yazıklar yazık

Bu ‘ömrün hesabın mı ağlayayın
Ya kabrün cevābın mı ağlayayın
Aḥiret ‘azābın mı ağlayayın
Hayfā geçen ‘ömre yazıklar yazık

70. **Zākirī** işledün bunca şenā‘ at
Her işün aḥiri elbet nedāmet
Gam yime ‘ākıbet olur hidāyet
Hayfā geçen ‘ömre yazıklar yazık

8. ‘Uşşāk

8’li hece vezni

Gel ey cānumuñ cānı¹⁵
Gel zıkr idelüm Allāh’ı
Vücūduñ olmadan fānī
Gel zıkr idelüm Allāh’ı

Hālimüz hoş hālde iken
Zıkr ü tesbīḥ dilde iken
Çardaş fırsat elde iken
Gel zıkr idelüm Allāh’ı

Dil maḥşūli hırmen iken
Kıl derdüñe dermān iken
Dilün saña fermān iken
Gel zıkr idelüm Allāh’ı

‘Azrā‘ il cānuñı alur
Māl ü mülküñ şöyle kalur
Bir gün dilün dönmez olur
Gel zıkr idelüm Allāh’ı

Zākirī zıkr eyle bunda
Kalursın yalıñuz sinde
Yoldaş ister-iseñ anda
Gel zıkr idelüm Allāh’ı

¹⁵ Vezin kusurlu.

9. Segâh

8'li hece vezni

Dost gülzârnuñ gülleri
Halvetiler dirler bize
Gülşen-i cân bülbülleri
Halvetiler dirler bize

71. Her dem bahârdur illeri
Açılır tâze gülleri
Dürler döker şol dilleri
Halvetiler dirler bize

Halvetlerde dizler çöken
Gözinden kanlu yaş döken
Yılda dört erba'ın çeken
Halvetiler dirler bize

Gice gündüz cünbişleri
Haqqı zıkr itmek işleri
Seyyid Yahyâ dervişleri
Halvetiler dirler bize

Geyerler şâl u pâlâsı
Silerler gönülden pası
Zâkirî' dür eñ ednâsı
Halvetiler dirler bize

10. 'Acem

11'li hece vezni

Elimüz tutup gözümüz görürken
Senden ğayra muhtâc eyleme bizi
Cân tende dilimüz zikrûñ oğurken
Senden ğayra muhtâc eyleme bizi

Ma' âşî bahrından kıl bizi iğrâc
Bârân-ı rahmetüñ üstümüze saç
Yirde gökde ne var hep saña muhtâc
Senden ğayra muhtâc eyleme bizi

İkâz it qalbe yol toğrı varalum
Emânetüñ imân-ıla virelüm
Sen var-iken biz kime yalvaralum
Senden ğayra muhtâc eyleme bizi

72. Bencileyin 'âşî 'âciz düşküne
Emmâre kuluñ 'aqlı yok şaşkına

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/ 12 Fall 2014

Ḥabībūñ dostuñ Muḥammed ‘aşkına
Senden ğayra muḥtāc eyleme bizi

Zākiri söziñi eyle muḥtaşar
Mi‘ād için neñ var götür mā-ḥazar
Emr olıcağ cānum tende muḥtaşar
Senden ğayra muḥtāc eyleme bizi

11. ‘Irāk

8’li hece vezni

Yirde gökde her ne ki var
Zikr ider Ḥālīk’ı her bār
İdegör dilüñde tekrār
Ḥaḳkı ister-iseñ ey yār
Tevḥīd eyle leyl ü nehār

Eyle tevḥīdi cān-ıla
Ḥaḳ buyurdu Ḳur’ān-ıla
Cem oluban iḥvān-ıla
Ḥaḳkı ister-iseñ ey yār
Tevḥīd eyle leyl ü nehār

Tevḥīd cānlaruñ cānidur
‘Āşıkıların imānidur
Her kelāmuñ sulṭānidur
Ḥaḳkı ister-iseñ ey yār
Tevḥīd eyle leyl ü nehār

73. İsm-i zātuñ biri Hū’dur
‘Āşıka eglence budur
Cennetüñ miftāhı hūdur
Ḥaḳkı ister-iseñ ey yār
Tevḥīd eyle leyl ü nehār

İsm-i zātını süresin
Her maḳşūduña iresin
Ḥaḳk’uñ cemālin göresin
Ḥaḳkı ister-iseñ ey yār
Tevḥīd eyle leyl ü nehār

Zākiri hırşı ço elden
Ayırma zikrūñi dilden
Eydelüm cān u gönülünden
Ḥaḳkı ister-iseñ ey yār
Tevḥīd eyle leyl ü nehār

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/12 Fall 2014

12. Nevâ

5+5=10'lu hece vezni

Nedür sürürüñ yine mesrürsuñ
Neyler sende bu beyhüde ãande
Âñiret zâdın kılduñ mı ĥâzır
Kuvvet ü kudret var-iken tende

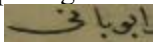
Rabbenâ bizden yođ bize dermân
Şoñ demde imân vir bize Mevlâ

Aldadı bizi nefis-i emmâre
Tâ' at itmege ĥalmadı çâre
Su'âl olursa bu tehî destden
Ne cevâbum var ben yüzi ĥara

Rabbenâ bizden yođ bize dermân
Şoñ demde imân vir bize Mevlâ

74. Gözlerüm giryân cigerüm biryân
Şuçum añarsam oluram ĥayrân
Zâtuña lâyıĥ yođdur a' mâlüm
Ben faĥîr ĥulum sen ĥanî sultân

Rabbenâ bizden yođ bize dermân
Şoñ demde imân vir bize Mevlâ

Ĥadden aşırduĥ cürm ü 'ışyânı
Şorısar bir bir Ĥaĥ benden anı
Şuçumı bildüm ĥapuña geldüm
Sen ĥabül eyle bu

Rabbenâ bizden yođ bize dermân
Şoñ demde imân vir bize Mevlâ

Zâkirî budur vird-i zebânum
Her ĥaçan ola muĥtażır cânım
Luĥfuñı rehber eyle yâ Rabbi
Şerr-i şeytândan şaĥla imânım

[Rabbenâ bizden yođ bize dermân
Şoñ demde imân vir bize Mevlâ]

13. Nevâ

8'li hece vezni

'İzzetüñ ĥaĥķı ey Ma' bûd
'Aşķuñdan ayırma bizi

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/ 12 Fall 2014

Evvel āh̄ir budur maḵṣūd
 ʿAṣḵuñdan ayırma bizi

Baḵma yüzüm ḵarasına
 Çāre yürek yarasına
 Şal ʿāşıklar arasına
 ʿAṣḵuñdan ayırma bizi

ʿÖmr-i āh̄ire iricek
 ʿAzrāʿil'e cān viricek
 Yalñuz ḵabre giricek
 ʿAṣḵuñdan ayırma bizi

Ehl-i hāle hāldaş eyle
 Zākirlere ḵoldaş eyle
 İmān Ḵurʿān yoldaş eyle
 ʿAṣḵuñdan ayırma bizi

Zākiri hūy [u] hāy-ıla
 Sür ʿömri ʿömre saʿy-ıla
 Semāʿ-ıla şafā-y-ıla
 ʿAṣḵuñdan ayırma bizi

14. Pençgāh

8'li hece vezni

75. Yā Rabb[i] maḵşer yirine
 Ne yüz-ile varayum ben
 Dostuñ Muḵammed'üñ yüzün
 Ne göz-ile göreyüm ben

Anda mizān ḵurılırsa
 Günāhumdan şorılırsa
 Hāzretüñe varılırsa
 Nice cevāb vireyüm ben

Senden olmazsa ʿināyet
 Dostuñ ḵılmazsa şefāʿ at
 Ne lāyḵum benüm cennet
 Bir yüzi ḵara ḵulum ben

Benüm cürm ü günāhum çok
 Degül raḵmetüñden artuḵ
 Senden ğayrı yaradan yoḵ
 Ya kime yalvarayum ben

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
 Volume 9/12 Fall 2014

Zâkirî güm-râhuña¹⁶
Sen hidâyet kıl râhuña
Gice gündüz dergâhuña
Kara yüzüm süreyüm ben

15. Evc ‘Irâk

8’li hece vezni

Ey cümle halkuñ İlâh’ı
Zikrünü dilden ayırma
Ey çâresizler penâhı
Zikrünü dilden ayırma

Münis it zikrünüle cânım
Şakla şeytândan imânum
Âhır nefesde sulţanım
Zikrünü dilden ayırma

‘Azrâ’îl cânım alıcağ
Tenhâ kabrümde kalıcağ
Senden su’âller olıcağ
Zikrünü dilden ayırma

Eyü yavuz şorulıcağ
Mizân şırâţ kurulıcağ
Hâzretüñe varılıcağ
Zikrünü dilden ayırma

Zâkirî zıkr eyle müdâm
Ola kalbünde ber-devâm
Luţf it ey Hây-i lâ-yenâm
Zikrünü dilden ayırma

16. Sünbüle

7’li hece vezni

Kevni halk iden Hâlîk
Zikrünü eglence vir
Nemüz var saña lâyığ
Zikrünü eglence vir

Cem’ olup ihvân-ıla
Sürelüm erkân-ıla
Okıyalum cân-ıla
Zikrünü eglence vir

¹⁶ Vezin kusurlu.

Zikrũñ ey Rabbũ'l-enãm
 Kıl gönũlde ber-devãm
 Eglenelũm Őubũ u Őãm
 Zikrũñi eglence vir

76. Yap dil-i virãnemũz
 Őābit it imānumuz
 Al 'aŐk-ıla cānumuz
 Zikrũñi eglence vir

Ola çũn yevmũ'l-kıyãm
 Eyle ey muħyi'l-iżãm
 Zākiri[y]ji Őād-kām¹⁷
 Zikrũñi eglence vir

17. 'Uzzāl

Mefā'ilũn Mefā'ilũn Fe'ũlũn

Gözũm niçũn pũr-āb olmayasın sen
 Yüzũm niçũn türāb olmayasın sen

Őarāblar içile dost meclisinde
 Ciger niçũn kebāb olmayasın sen

Őafādur dost ola meclisde sākĩ
 Niye mest ü ħarāb olmayasın sen

Őu meclisdeki dost zıkr ola anda
 Niçũn çeng ü rebāb olmayasın sen

İñildũñ Zākiri tutdı cihāmı
 'Aceb çarũ-ı tolāb olmayasın sen

18. Ĥüseynĩ

Fā'ilātũn Fā'ilātũn Fā'ilātũn Fā'ilũn

Ey kamu mücrimleri Őād eyleyen ħufrān-ıla
 Toylayup cümle 'ibādı 'afv ile iħsān-ıla
 'Āmil olanlardan eyle cümlemũz Ĥur'ān-ıla
 Yā İlāhe'l-'ālemĩn yā mücibũ's-sā'ilĩn

Yā İlāhĩ bizi ħatm it Őoñ nefes imān-ıla
 Ĥalbümüz eyle müzeyyen zıkr-ile Ĥur'ān-ıla

Ey kamu dertlilere dermān iden Perverdigār
 Ay u ħũni yũridũp devvār iden leyl [ũ] nehār

¹⁷ Vezin kusurlu.

Biñ bir aduñ haqqı için ey İlâh [u] Kird-gâr
Yâ İlâhe'l-âlemîn yâ mücibü's-sâ'ilîn

Yâ İlâhî bizi hatm it soñ nefes imân-ıla
Kalbümüz eyle müzeyyen zıkr-ile Qur'an-ıla

77. Yüz qaraları kazanduk sehv-ile ey pâdişâh
‘Afv ola diyü umaruz hazretüñden her günâh
‘Aql u câna vir hidâyet eyleyelüm her gün âh
Yâ İlâhe'l-âlemîn yâ mücibü's-sâ'ilîn

Yâ İlâhî bizi hatm it soñ nefes imân-ıla
Kalbümüz eyle müzeyyen zıkr-ile Qur'an-ıla

Her seher saña du'âya açılan eller için
Dilegi maqbûl olan red olmayan kullar için
Gice gündüz aduñı zıkr eyleyen diller için
Yâ İlâhe'l-âlemîn yâ mücibü's-sâ'ilîn

Yâ İlâhî bizi hatm it soñ nefes imân-ıla
Kalbümüz eyle müzeyyen zıkr-ile Qur'an-ıla

Rihlet eyyâmında ey Haq Zâkirî'ye kıl nazar
Şakla şeytân kılmasun imânına hergiz zarar
Hazret-i 'Azrâ'il elinde olıcaq muhtażar
Yâ İlâhe'l-âlemîn yâ mücibü's-sâ'ilîn

Yâ İlâhî bizi hatm it soñ nefes imân-ıla
Kalbümüz eyle müzeyyen zıkr-ile Qur'an-ıla

19.

Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün Mefâ'ilün

Esîr-i nefsi emmârem aceb bed-hâl ü bed-kârem
Şefîr-i kabre eriştim havâyile henüz yârem
Giderim râha zâdım yok sana ne yüz ile varem
Esirge kapına geldim dedin yâ Rabbi gaffârem
Senin kapın dururken ben ya varıp kime yalvarem

Hudâvendâ sen ol Allâh ü rahmân ü rahîmimsin
Kamu ahvâlime vâkıf habîrimsin basîrimsin
*Agısna yâ gıyâse'l-mustagîsin*¹⁸ dest-gîrimsin
Esirge kapına geldim dedin yâ Rabbi gaffârem
Senin kapın dururken ben ya varıp kime yalvarem

Eger yüz bin günâh etsem ricâmı kesmezem senden
Kelâmında musarrahdır dedin “*lâ taknetü*”¹⁹ benden

¹⁸ Susayanları şuya kavuştur.

¹⁹ لَا تَقْنَطُوا مِنْ رَحْمَةِ اللَّهِ “Allah'ın rahmetinden ümidinizi kesmeyin.” Zümer suresi 53. ayetten kısmî iktibasır.

Mübeşşirlerle şâd eyle bu rûhum çıkmadan tenden
Esirge kapına geldim dedin yâ Rabbi gaffârem
Senin kapın dururken ben ya varıp kime yalvarem

Senin her kûşede zikrin eder zühhâd u ubbâdın
Kimi ihfâya mazhardır kimi cehren kılur yâdın
Ne naks ola hazînenden ganî vehhâb iken adın
Esirge kapına geldim dedin yâ Rabbi gaffârem
Senin kapın dururken ben ya varıp kime yalvarem

Kulundur **Zâkirî**-i derdimend ey âlim ü dâna
Senin tevhîdini eyler havâ ile eder ammâ
Anın cürmünü affetsen sana şirk itmedi hâşâ
Esirge kapına geldim dedin yâ Rabbi gaffârem
Senin kapın dururken ben ya varıp kime yalvarem²⁰

KAYNAKÇA

- AKKAYA, Hüseyin (2003). *Abdülâhad Nûri ve Divanı*, İstanbul: Kitabevi.
- AYDEMİR, Yaşar (2007). “Metin Neşrinde Mecmuaların Rolü ve Karşılaşılan Problemler / The Function Of Mecmuas In Text Presenting And The Problems Of It”, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. Tunca Kortantamer Özel Sayısı-1), Volume 2/3, Summer 2007, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.118>, p. 122-137.
- AYKANAT, Timuçin (2013). “Bir Mecmû’a Ekseninde Bazı Tespît ve Değerlendirmeler / Some Determinations And Evaluations In The Context Of A Mecmû’a”, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. Âmil Çelebioğlu Armağanı), Volume 8/1, Winter 2013, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.4327>, p. 155-185.
- Büyük Türk Klâsikleri* (1987). C. 5, İstanbul: Ötügen-Söğüt Neşriyat.
- Dâ’î Mehmed b. Receb (1261). *Nevhatü’l-uşşâk*.
- ERGUN, Sadeddin Nüzhet (1943). *Türk Musikisi Antolojisi*, C. I-II, İstanbul: İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yay.
- ERGUN, Sadeddin Nüzhet, (tarihsiz). *Türk Şairleri*, C. III.
- Evliya Çelebi (1996). *Evliya Çelebi Seyahatnamesi Topkapı Sarayı Bağdat 304 Yazmasının Transkripsiyonu-Dizini* (haz. Orhan Şaik Gökyay), İstanbul: Yapı Kredi Yayınları.
- KAÇAR, Gülçin Y. (2013). “Hatip Zâkirî Hasan Efendi’nin Nühüft Makamındaki İmam Hüseyin Mersiyesi”, *Türk Kültürü ve Hacı Bektaş Velî Araştırma Dergisi*, S. 66, s. 239-254.
- KARATAŞ, Özgür Sadık (2014). “Klâsik Türk Müziği Eğitimi’nde Bir Saray Üniversitesi: Enderûn Mektebi / A Place University On Classical Turkish Music Education: Enderûn

²⁰ (*Büyük Türk Klâsikleri*, 1987: 5/19).

Mektebi”, TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-, ISSN: 1308-2140, Volume 9/2, Winter 2014, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.6534>, p. 869-885

KOCATÜRK, Vasfî Mahir (1968). *Tekke Şiiri Antolojisi*, Ankara: Edebiyat Yayınevi.

Mecmû'a-i Eş'âr, Bursa İnebey Yazma Eserler Kütüphanesi Ulucami 2708.

Nev'î-zâde Atâyî (1989). *Hadâ'ıku'l-hakâyık fi-Tekmiletî's-şakâ'ık* (haz. Abdülkadir Özcan), İstanbul: Çağrı Yay., C. II, s. 677.

ÖNEN, Uğur (2004). *XVIII. Yüzyılda Yazıldığı Tahmin Edilen Bir El Yazması Mecmuadaki Dinî Musiki Güfteleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

ÖZCAN, Nuri (1997). “Hasan Efendi, Zâkirî”, İstanbul: *Türkiye Diyanet Vakfı İslam Ansiklopedisi*, C. 16, s. 319.

ÖZTUNA, Yılmaz (1969). *Türk Musikisi Ansiklopedisi-I*, İstanbul: Millî Eğitim Bakanlığı Yay.,

TOKDEMİR, Hatice (2006). *18. Y.Y.'da Yazıldığı Tahmin Edilen Bir El Yazması Mecmuadaki Dinî Musiki Güfteleri*, Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi, İstanbul: Marmara Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/ 12 Fall 2014

EK: Nühüft İmam Hüseyin Mersiyesi

NÜHÜFT
"Rivâyetre gelin bir gün Rasûlullah olup dîşâd"
(İmam Hüseyin Mersiyesi) Beste: Hafîz Zâkirî Hasan Efendi
Güfte: Yazıcıoğlu Mehmet Efendi

Usûlü: Serbest

Ri vâ yet te ge lir bir gün Ra sâ lul lah o lup
dil şâd şâd Ki di zin de o tur mug tu
Hü sey ni le Ha sen pek şâd şâd
Hü sey n'i öp tü boy nun dan Ha sen oğ zi du da ğın dan
İ ki sin bâ bu şef kat ten bu res me ey le di ğ
rûd Hey yâr ey yâr ey
İ ni ğ ti Ceb re il der hal e lin de var i di uç gal
Bi ri kâ re bi ri sa ru bi ri lo zil i di vek kâd kâd
De di Al lah se lâm e der bu yu nur kit me vâ ni dir

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 9/12 Fall 2014

